

Holodomor í Gasa

Allir vinir mínir í Gasa segja sömu söguna: markaðirnir eru tómir, það er einfaldlega **ekkert matur** í boði. Ekki einu sinni fyrir þá sem eiga peninga.

Hungursneyð í Gasa: Mannskætt hörmungarverk

Það sem íbúar Gasa upplifa um þessar mundir er ekki mannúðarkrísa, heldur manngert hörmungarverk. Þetta er ekki bara hungur, þetta er **vopnvædd hungursneyð**. Matvælaáætlun Sameinuðu þjóðanna (WFP) greinir frá því að 100% af 2,1 milljón íbúum Gasa standi frammi fyrir bráðri fæðuóöryggi, þar af 495.000 í hörmulegu hungri frá og með júlí 2025. Raunveruleikinn á bak við þessar tölur er að allir í Gasa svelta núna. Fólk er þegar orðið horað eftir 21 mánuð áður. Margir fullorðnir hafa misst 50% af líkamsþyngd sinni og börn, sem þurfa stöðuga næringu, prótein og önnur næringarefni til vaxtar, eru varla þekkjanleg sem menn. Armar og fætur þeirra eru beinaberir, oft eins þunnir og kvistir, með litlum vöðvum eða fitu og brothættum beinum. Bolurinn er horaður, rifbeinin stingast skarpt undir þunnri húð. Höfuð þeirra virðast óeðlilega stór, með innfallnar andlit - augu djúpt sokkin í augntóftirnar, kinnbeinin skörp og hokurnar vanþróaðar, án beinþéttni, vöðva eða fitu.

Algjört umsátur Ísraels um Gasa, sett á laggirnar af forsætisráðherra Benjamin Netanyahu, varnarmálaráðherra Israel Katz og fjármálaráðherra Bezalel Smotrich síðan 2. mars 2025, hefur fært þessar hörmungar á nýtt stig. Engin mannúðaraðstoð, matur né lyf hafa fengist að komast til tveggja milljóna íbúa svæðisins í 141 dag núna. Nýlegar væntingar um komandi aðstoð - sem kviknuðu vegna bakvið tjöldin samkomulags milli ESB og Ísraels - fengu kaupmenn til að losa um síðustu birgðir sínar. En aðstoðin kom aldrei. Hillurnar tæmdust á einni nóttu og hungursneyðin tók völdin. Enginn matur er fáanlegur á mörkuðum, ekki einu sinni fyrir þá sem eiga peninga frá árangursríkum fjáröflunarsöfnunum. Ekkert mjöl, engar linsubaunir, ekkert grænmeti og engin ungbarnaformúla. Fólk er bókstaflega að hrynja niður á götum útaf hungri. Þau sjúkrahús sem enn starfa ráða ekki við strauminn af sjúklingum sem þjást af alvarlegri vannæringu, og þau hafa hvorki mat né TPN (Total Parenteral Nutrition) til að meðhöndla þá. Jafnvel lækmar og hjúkrunarfræðingar svelta núna - en þeir halda áfram, eins lengi og þeir geta.

Ólíkt sögulegum umsátrum eins og á Stalingrad, stjórnar Ísrael öllum landamærum og göngum. Það er ekkert smygl og engin leið út fyrir íbúa Gasa. Tvær milljónir manna eru sveltar til dauða fyrir augum heimsins. Þetta er ekki sjálfsvörn, þetta er **útrýmingarherferð**, framkvæmd með köldu, úthugsuðu ásetningi og með samþykki flestra vestrænna ríkisstjórna og fjölmiðla.

Lögleg brot: Þjóðarmorð samkvæmt alþjóðalögum

Aðgerðir Ísraels eru augljóst brot á alþjóðlegum mannúðarlögum (IHL). Grein 54 í I. viðauka Genfarsamninganna bannar árásir á hluti sem eru nauðsynlegir til að lifa af - mat, vatn, ræktarland. Ísrael hefur jafnað landbúnaðarlönd Gasa við jörðu, bannað fólki að veiða fisk eða synda undir dauðarefsingu, og eyðilagt bæði ferskvatns- og fráveitukerfi, þar á meðal rör og afsöltunarstöðvar. Grein 7 í Rómarsamþykktinni skilgreinir „útrýmingu“ sem að valda dauða meðvitað með því að neita aðgengi að mat og lyfjum. Grein II(c) í Þjóðarmorðssamningnum skilgreinir „vísvitandi að skapa lífsskilyrði sem miða að því að valda líkamlegri eyðileggingu“ sem þjóðarmorð. Umsátur Ísraels uppfyllir bæði skilyrði.

Alþjóðadómstóllinn (ICJ), æðsti dómstóll heimsins, hefur beint fjallað um þessa krísu. Í þjóðarmorðsmálinu sem Suður-Afríka höfðaði gegn Ísrael, gaf ICJ út bráðabirgðaráðstafanir þann 26. janúar 2024, breytt 28. mars og 24. maí 2024, og skipaði Ísrael að:

1. **Koma í veg fyrir þjóðarmorðsaðgerðir:** Gera allar ráðstafanir til að koma í veg fyrir aðgerðir samkvæmt Þjóðarmorðssamningnum, þar á meðal dráp, valda alvarlegum skaða, skapa eyðileggjandi skilyrði, eða koma í veg fyrir fæðingar meðal Palestínnumanna í Gasa.
2. **Tryggja hernaðarlega hlýðni:** Tryggja að herinn fremji ekki þjóðarmorðsaðgerðir.
3. **Refsa fyrir áeggjan:** Koma í veg fyrir og refsa fyrir opinbera áeggjan til þjóðarmorðs.
4. **Leyfa mannúðaraðstoð:** Gera óheftan aðgang að mannúðaraðstoð og grunnþjónustu mögulegan.
5. **Varðveita sönnunargögn:** Koma í veg fyrir eyðileggingu og tryggja varðveislu sönnunargagna tengdum ásökunum um þjóðarmorð.
6. **Skýrslu um fylgni:** Skila skýrslu innan mánaðar um ráðstafanir til að uppfylla skilyrði.
7. **Stöðva sókn í Rafah:** Stöðva tafarlaust hernaðarsókn í Rafah sem gæti leitt til skilyrða sem valda líkamlegri eyðileggingu Palestínnumanna.

Ísrael hefur hafnað þessum lagalega bindandi fyrirmælum. 116.000 tonn af matvælaaðstoð frá WFP eru enn lokuð og Rafah hefur verið hernumið síðan í maí 2024, sem lokaði eina landamærastöðinni sem ekki var áður undir stjórn Ísraels. Hungursneyðin í Gasa er engin falin hörmung; skýrslur SP, tölfræði WHO og myndir af sveltandi börnum flæða yfir samfélagsmiðla. Synjun Ísraels um að hlýða er **skýrt brot á alþjóðalögum**, og aðgerðir þess - að svelta, sprengja og flytja fólk nauðug - eru best skjalfesta en þó mest afneitaða þjóðarmorð í sögu mannkyns.

Að hrekja smánina: Þetta er ekki gyðingahat

Að fordæma aðgerðir Ísraels er ekki að ráðast á gyðingdóminn. Það er að verja hann.

„Ef óvinur þinn er svangur, gefðu honum brauð að eta, og ef hann er þyrstur, gefðu honum vatn að drekka.“

Orðskviðirnir 25:21–22

Algjört umsátur um Gasa, fyrst sett á í október 2023 og nú síðan í mars 2025, er því ekki aðeins brot á alþjóðalögum, heldur einnig brot á Halakha.

„Hver sem eyðileggur eitt líf er talinn eins og hann hafi eyðilagt heilan heim.”
Sanhedrín 4:5

Gyðingdómur metur mannslíf ofar öllu öðru **Pikuach Nefesh** vegna þess að sérhver maður er skapaður **B'tzelem Elohim** - í mynd Guðs. Jarðvegur Gasa er gegnsósa af blóði 58.765 manneskja og hann kallar til himins eins og blóð Abels eitt sinn:

„Hvað hefur þú gert? Rödd blóðs bróður þíns kallar til mín frá jörðinni.”
1. Mósebók 4:10

Stefnur og aðgerðir Ísraels hafa eyðilagt - 83% af öllu plöntulífi - 70% af landbúnaðarlandi, þar á meðal akrar og aldingarðar - 45% af gróðurhúsum - 47% af grunnvatnsbrunnum - 65% af vatnstönkum - allar fráveitumeðhöndlunaraðstöður í Gasa. Aftur brot á bæði alþjóðalögum og Halakha.

„Þegar þú setur umsátur um borg... skaltu ekki eyðileggja tré hennar... Eru tré menn, að þú skulir umsetja þau?”
5. Mósebók 20:19

Ísrael er ekki gyðingaríki og það er ekki ríki gyðinga. Það er **Avodah Zarah** að setja ríkishyggju og landvinninga ofar boðorðum Hans. Það er **Chillul Hashem** að kalla á nafn Hans til að réttlæta stríðsglæpi og morð á saklausu fólki.

Laga- og siðferðilegt skylda: Stöðva þjóðarmorðið

Ólíkt fyrir 80 árum, nú getur heimurinn ekki sagt að hann hafi ekki vitað. **ICJ** taldi í bráðabirgðaráðstöfunum sínum líklegt að sumar aðgerðir Ísraels í Gasa gætu fallið undir bönn samkvæmt grein II í Þjóðarmorðssamningnum. **Amnesty International** komst að þeirri niðurstöðu í desember 2024 að aðgerðir Ísraels í Gasa jafngilda glæp þjóðarmorðs. Og það er meirihlutasamstaða meðal fræðimanna um þjóðarmorð sem kemst að sömu niðurstöðu. **Sameinuðu þjóðirnar, Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin, Matvælaáætlun Sameinuðu þjóðanna** og aðrir hafa ítrekað varað við því að umsátur Ísraels muni óhjákvæmilega leiða til manngerðrar hungursneyðar og margra dauðsfalla af völdum hungurs. Samt hefur alþjóðasamfélagið þagað, svikið eið sinn um **Aldrei aftur** og skyldur sínar samkvæmt alþjóðalögum.

„Þjóðarmorð þýðir ekki endilega strax eyðileggingu þjóðar... Það er frekar ætlað að tákna samræmda áætlun... sem miðar að eyðileggingu grundvallarstofna lífs þjóðhópa.”
Raphael Lemkin, Axis Rule in Occupied Europe (1944)

Ísrael réttlætir aðgerðir sínar í nafni öryggis. En **engin kenning réttlætir að svelta börn, sprengja sjúkrahús, eða eyðileggja vatnskerfi og þvinga borgara til að drekka saur.** Þetta eru ekki varnaraðgerðir. Þetta eru **glæpir gegn mannkyni**. Bráðabirgðaráðstafanir ICJ staðfesta „alvarlega hættu á þjóðarmorði” - þröskuld sem settur var í máli *Bosníu og Hersegóvínu gegn Serbíu og Svartfjallalandi* árið 2007, sem skuldbindur **öll ríki** til að **bregðast strax við** þegar slík hættu er augljós.

Skyldan til að koma í veg fyrir þjóðarmorð krefst þess að ríki grípi til ráðstafana um leið og þau vita, eða ættu venjulega að hafa vitað, um alvarlega hættu á að þjóðarmorðsaðgerðir verði framkvæmdar
Dómur Alþjóðadómstólsins í máli Bosníu og Hersegóvínu gegn Serbíu og Svartfjallalandi

Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (WHO) hefur staðfest að að minnsta kosti 57 börn hafi dáið úr vannæringu síðan í mars 2025 - tala sem er líklega vanmetin vegna hruns skýrslukerfa. Ef þetta væru vestræn börn að deyja, myndi alþjóðleg reiði brjótast út. Í staðinn eru Palestínumenn afmennskaðir, þjáningar þeirra hunsaðar. Mistök heimsins við að framfylgja ráðstöfunum ICJ er dauðadómur fyrir íbúa Gasa.

Niðurstaða: Dæmandi úrskurður sögunnar

Aðgerðir Ísraels í Gasa jafngilda öðru Holodomor - þjóðarmorði með hungri, hungurplágu vísvitandi settri á til að eyðileggja fólk. Þessi kerfisbundna neitun um mat, vatn og lækniáðstoð er augljóst brot á alþjóðalögum. Það uppfyllir Actus Reus þjóðarmorðs: líkamlega framkvæmd fjöldadauða. Ögrandi óhlýðni Ísraels við bráðabirgðaráðstafanir Alþjóðadómstólsins 2024 staðfestir enn frekar Mens Rea - glæpsamlegan ásetning til að útrýma - samkvæmt þjóðarmorðssamningnum.

Loforðið um „Aldrei aftur“ er hollt ef alþjóðalög gilda ekki um Ísrael. Mannréttindi þýða ekkert ef þau ná ekki til Palestínumanna.

Aðgerðarleysi ríkisstjórna okkar hefur gert okkur vitni að því sem mun verða minnst sem stærsta glæpur 21. aldarinnar.

Það mun koma að löglegum og siðferðilegum reikningsskilum - um það er enginn vafi. Eina spurningin er hvenær. Og hvort það komi í tæka tíð til að bjarga lífum, eða aðeins til að syrgja þau. Restin af þessari öld verður ásótt af þeirri töf, því mistökum, spurningunni:

Af hverju leyfðum við þessu að gerast?

Þögn er samsekja. Og sagan mun ekki vera mild við þá sem þögðu frammi fyrir þjóðarmorði.